Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Edukacja harcerska , PG_00194520		
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2030/2031
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć	Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	5	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	10	Liczba punktów ECTS	1.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Alicja Komorowska-Zielony	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15	0.0	10.0	25

Cel przedmiotu	Zaznajomienie studentów pedagogią harcerskiego wychowania, metodą harcerską, metodyką zuchową, historią skautingu i ruchu zuchowego w Polsce i za granicą. Rozwijanie umiejętności adaptowania harcerskich narzędzi w pracy z grupą dzieci w wieku wczesnoszkolnym (w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej) i wykorzystywania potencjału zabawy swobodnej jako sytuacji wychowawczo-dydaktycznej.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[PPWJ5_W12] ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy	Student wyjaśnia innowacyjny charakter pedagogii harcerskiej oraz wskazuje możliwości wykorzystania jej elementów (uczenie przez działanie, praca w małych grupach, wychowanie przez służbę) w planowaniu pracy wychowawczej i dydaktycznej w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.	[SW5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_W03] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat współczesnych badań nad dzieciństwem (Childhood Studies) eksplorujących w sposób interdyscyplinarny zagadnienie dobrostanu dziecka	Student charakteryzuje środowisko harcerskie jako formę edukacji pozaformalnej, opisuje jego strukturę, funkcje wychowawcze, role instruktorów i wychowanków oraz procesy socjalizacyjne i rozwojowe zachodzące w gromadzie zuchowej.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_K06] ma kompetencje społeczne umożliwiające trafne rozpoznawanie specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci lub uczniów, a także podejmowanie współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk	Student wykazuje gotowość do współpracy ze środowiskiem lokalnym w ramach inicjatyw społecznych, rozpoznaje potrzeby społeczności oraz planuje działania służby na rzecz dzieci, młodzieży i regionu, angażując do pożytecznych działań uczniów/ wychowanków.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[PPWJ5_K07] ma kompetencje społeczne umożliwiające projektowanie i wdrażanie działań mających na celu edukację aksjologiczną i wychowanie do wartości – wprowadzanie dzieci lub uczniów w świat wartości	Student projektuje działania wychowawcze oparte na wartościach harcerskich (odpowiedzialność, służba, solidarność, patriotyzm), wspierające rozwój moralny dzieci i uczniów oraz ich wprowadzanie w świat norm i wartości społecznych.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[PPWJ5_U09] ma umiejętności pozwalające na identyfikowanie spontanicznych zachowań dzieci lub uczniów jako sytuacji wychowawczo-dydaktycznych i wykorzystanie ich w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych	Student analizuje spontaniczne zachowania uczestników zajęć i wykorzystuje je jako sytuacje wychowawcze, integracyjne lub terapeutyczne, stosując elementy wychowania przez działanie (zabawę tematyczną), pracę w małych zespołach i obrzędowość.	[SU5] realizacja zadania problemowego
[PPWJ5_U06] ma umiejętności pozwalające na identyfikowanie i rozbudzanie zainteresowań dzieci lub uczniów oraz odpowiednie dostosowywanie sposobów i treści kształcenia	Student planuje i prowadzi działania wychowawcze inspirowane pedagogią harcerską, rozpoznając zainteresowania dzieci oraz dostosowując formy aktywności (gry terenowe, zadania zespołowe, projekty służby) do ich wieku, potrzeb rozwojowych i możliwości.	[SU5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu

1. Pedagogia harcerskiego wychowania podstawowe założenia.
2. Harcerski system wartości Prawo i Obietnica Zucha.
3. Znaczenie metody harcerskiej w procesie wspierania rozwoju psychospołecznego uczniów. Metodyka zuchowa i jej podstawowe narzędzia (tropy, sprawności, gwiazdki zuchowe).
4. Zuchowe formy pracy: gawęda, zabawa tematyczna, teatr zuchowy, majsterka, gry i zabawy, piosenki i pląsy, pożyteczne prace, zuchowe znaki, zwyczaje, obrzędy i tajemnice (obrzędowość).
5. Tropy zuchowe jako metoda projektowa wspierająca kreatywność i rozwój uczniów.
6. Planowanie służby, czyli pożyteczne prace z dziećmi w wieku zuchowym.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość podstawowych zagadnień dotyczących rozwoju psychospołecznego dziecka w wieku 6-10 lat.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Aktywny udział w zajęciach (w tym w dyskusjach)	51.0%	10.0%
Praca zaliczeniowa	51.0%	90.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Kamiński, A., & Czarnecki, W. (2024). *Antek Cwaniak* (Wydanie XI). Wydawnictwo ZHR: współwydawca: Jakobstaf! Śliwerski, B. (2018). *Pedagogia harcerskiego wychowania* (I). Oficyna Wydawnicza Impuls. Topolski, M. (Red.). (2025). *101 zuchowych gier i zabaw* (Wydanie I). Jakobstaf!
	Uzupełniająca lista lektur	Kamiński, A., & Czarnecki, W. (2024). *Krąg rady* (Wydanie V). Wydawnictwo ZHR: współwydawca: Jakobstaf! Kamiński, A., & Czarnecki, W. (2024). *Książka wodza zuchów* (Wydanie XI). Wydawnictwo ZHR: współwydawca: Jakobstaf! Kulczyk-Prus, E., & Wittenberg, A. (Red.) (2013). *W krainie zabawy: Poradnik drużynowego gromady zuchowej* (Wyd. 2). Wydawnictwo Marron; dla Głównej Kwatery Związku Harcerstwa Polskiego.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Opracowywanie tropów zuchowych jako cyklu zajęć szkolnych projektu klasowego. 2. Planowanie służby (pożytecznych prac) angażującej dzieci z uwzględnieniem budowania świadomości społecznej. 3. Zabawa tematyczna przygotowywanie kierowanej zabawy swobodnej jako narzędzia dydaktyczno-wychowawczego.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.